

TÜRK HALK KÜLTÜRÜ ARAŞTIRMALARI İÇİN ÖNEMLİ BİR KAYNAK: HALK KÜLTÜRÜ BİLGİ VE BELGE MERKEZİ

**An Important Resource For The Turkish Folk Culture Researches:
Center for Information and Documentation of Folk Culture**

Dr. Erol EVCİN*

ÖZ

Halk kültürü bir milletin hayat kaynaklarından birini oluşturur ve o milletin dünya içindeki medenî kabiliyetini gösterir. Bu nedenle halk kültürü mirasının korunması ve gelecek nesillere intikalinin sağlanması önem arz etmekte ve bu konuda en mühim rollerden biri de "Halk Kültürü Arşivleri"ne düşmektedir. Nitekim toplulukların, grupların ve bireylerin kültürel uygulamalarını, temsillerini, anlatımlarını, bilgilerini, becerilerini ve bunlara ilişkin araçları, gereçleri ve kültürel mekânları ifade etmek suretiyle halk kültürünün önemli bir parçasını teşkil eden somut olmayan kültürel mirası (SOKÜM) korumak üzere Türkiye Cumhuriyeti'nin 2006'da resmen taraf olduğu "Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi" de bu konudaki çalışmalara vurguda bulunmuş ve yön vermiştir. Kentleşme, sanayileşme ve küreselleşme olgularının beraberinde getirdiği sosyal değişim süreci içinde kültürel zenginliklerin ve çeşitliliğin yok olma tehlikesine karşı evrensel bir duruş sergileyen ve Türkiye'deki halk kültürü çalışmalarına yeni bir ivme kazandıran bu Sözleşme, somut olmayan kültürel mirasın özünü koruyarak gelecek nesillere intikalini sağlamak üzere taraf ülkeleri birtakım tedbirler almaya sevk etmiştir. Böylece Sözleşme öncelikli hedef olarak söz konusu kültürel mirasın kayıt altına alınmasını gündeme getirmiş, bunun için de bünyesinde SOKÜM ile ilgili bilgi, belge ve materyalleri barındıran "Dokümantasyon Merkezleri" nin kurulmasına yönelik çalışmalara özellikle önem vermiştir. Türkiye'de bu amaçlar doğrultusunda faaliyet gösteren en yetkin ve donanımlı kuruluş, çalışmalarını Kültür ve Turizm Bakanlığı Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğüne bağlı olarak sürdüren Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezidir. Bu münasebetle, Türkiye'deki kültürel yapının bütün zenginliği ve çeşitliliği ile korunmasının bir yolu da söz konusu merkezden geçmektedir. Bu bağlamda makale; Türk halk kültürü unsurlarının hem yaşayan nesle hizmeti, hem de gelecek nesillere intikali konusunda büyük önem taşıyan Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezini genel özellikleriyle bilim ve sanat dünyasına tanıtmak ve bu konuda toplumda farkındalık yaratmak amacıyla kaleme alınmıştır.

Anahtar Kelimeler

Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezi, Halk Kültürü, Halk Kültürü Arşivi, Somut Olmayan Kültürel Miras, SOKÜM Dokümantasyon Merkezleri.

ABSTRACT

Folk culture constitutes one of the life sources of a nation and shows the civil abilities of that nation in the world. For this reason, it is important to safeguard the folk culture heritage and to ensure that it is passed on to the next generations. The archives of folk culture plays one of the most important roles in this regard. That is to say, "The UNESCO Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage", to which Republic of Turkey became officially a party in 2006 in order to safeguard its intangible cultural heritage which is concerned with practice, representations, expressions, knowledge, skills-as well as the instruments, objects, artifacts and cultural spaces associated therewith-that communities, groups, and in some cases, individuals recognize as part of their cultural heritage has also highlighted and influenced the studies on this issue. The Convention, which exhibits a universal stance against the danger of extinction of the cultural diversity and richness through the social transition process that comes with the phenomena of urbanization, industrialization and globalization, has led the states that are party to the Convention to take some measures in order to ensure that the Intangible Cultural Heritage (ICH) is safeguarded and handed on to future generations. Thus, the Convention has brought up keeping the permanent record of the said cultural heritage as its primary goal and has prioritized the activities towards establishing "Documentation Centers" which will store the information, documents and materials pertaining to the ICH. The most competent and well equipped institution operating in Turkey for these purposes is Center for Information and Documentation of Folk Culture which continues its activities under the supervision of the Ministry of Culture and Tourism, Directorate General for Research and Education. In this regard, another way to safeguard the cultural structure in Turkey together with all its richness and diversity is closely linked with this Center. In this context, this article has been written in order to introduce the Center for Information and Documentation of Folk Culture to the world of science and art, and to create awareness in the society on this matter as it is quite significant to pass on the elements of the Turkish folk culture to the current and next generations.

Key Words

Center for Information and Documentation of Folk Culture, Folk Culture, Folk Culture Archives, Intangible Cultural Heritage, Documentation Centers of ICH.

* T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü, Kültür ve Turizm Uzmanı erol.evcin@kulturturizm.gov.tr

Giriş

Kültür, en geniş anlamıyla bir milletin yaşam tarzını ifade etmektedir. Geçmişten geleceğe aktarılan, öğrenilen ve değişebilen özellikleri ile dinamik bir yapıya sahiptir. Kültürel unsurlarının zenginliği bir milletin medeni insanlık ailesi içinde yer almasını sağlayan, ona kuvvet ve kudret kazandıran temel vasıtalarından birini oluşturur. Her millet dili, tarihi, sanatı, inancı, örf ve âdetleri gibi kültürel unsurlarıyla diğer milletlerden farklılık arz eder.

Bu bilgilerden hareketle Öcal Oğuz kültürel farklılıkların insanlığın ortak kültürel mirası olarak dünyadaki medeniyet anlayışını güçlendirdiğini ve zenginleştirdiğini ifade etmektedir (Oğuz 2007: 8). Geçmiş tanıklık eden kültür mirası böylece geleceğin şekillenmesinde de önemli rol oynar. Kültürünü koruyamayan ve yeni nesillere aktaramayan bir millet özgünlüğünü yitirme, sıradanlaşma ve dahası müstakil bir yaşam sürme kabiliyetini kaybetme tehlikesi ile karşı karşıya kalır. Kültürel özgünlüğün korunması konusunda ise halk kültürünün önemli bir rol oynadığını söylemek mümkündür. Bu bağlamda Erman Artun'un vurguladığı üzere kültür mirası içinde önemli bir yer tutan halk kültürü geçmişten günümüze yaşanarak ve yaşatılarak gelen; insan, toplum, doğa ve inanç gerçeğiyle şekillenmiş bir olgu olarak karşımıza çıkar. Halk kültürü halkın bilgi, beceri ve deneyimlerinden kaynaklandığı için toplumsal yaşamda birlikteliği pekiştirir ve dayanışmayı artırır. Böylece bireylerin dünyada yaygınlaşan popüler kültürün etkisiyle kendi kültürlerinden kopmalarına yol açacak olası

bir kültürel yabancılaşmadan korunmaları, sosyalleşmeleri ve toplumsal bir kimlik kazanmaları mümkün olur (Artun, 2001: 9).

Halkın ortak duygu ve düşüncelerini dile getiren halk kültürü, millî kültürün şekillenmesi, korunması ve yaşatılması konusunda da önemli bir rol oynamaktadır. Bu bağlamda halk kültürünün yaşanarak ve yaşatılarak korunması kadar, bu sürecin bir parçası olarak ortaya çıkan halk kültürü bilgi, belge ve materyallerinin hem yaşayan nesle hizmetinin, hem de gelecek nesillere intikalinin sağlanması da önem arz etmekte, bu konuda ise halk kültürü arşivleri ön plana çıkmaktadır.

Bünyelerinde halk kültürü konulu bilgi, belge ve materyallerin bulunduğu arşivler "Halk Kültürü Arşivi" olarak adlandırılmaktadır (Çelebi 2002: 80). Söz konusu arşivler halk kültürü mirasına ilişkin bilgilerin sistematik bir şekilde toplanması, değerlendirilmesi, bilim dünyasının ve toplumun yararlanabileceği duruma getirilmesi münasebetiyle kültürel değerlerin korunması ve gelecek nesillere taşınması konusunda önemli bir rol üstlenmişlerdir.

Bu anlamıyla halk kültürü arşivleri özel kuruluşların veya kamu kuruluşlarının belli türden kayıt ve evraklarının saklandığı arşivlerden farklılık göstermektedirler. Söz konusu arşivler bünyelerinde yazılı belge, plak, film, fotoğraf, slayt, videobant, ses bandının yanı sıra geleneksel hayat içinde kullanılan tekstil ürünleri, araç ve gereçler gibi etnografik malzemeler ve kaynağından alınmış belgeler gibi fiziksel yapıları bakımından çeşitlilik gösteren halk kültürüne ait

materyalleri barındırmaktadırlar. Bu türden materyaller ayrılık gözetmez ve küçümsenmeksizin arşive kazandırılırlar.

Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yürütülen halk kültürü çalışmalarını tasnif etmek, arşivlemek ve bunlara erişimi kolaylaştırmak amacıyla kaleme alınan “Halk Kültürü Belgeği Kümeleme Kılavuzu”nda ifade edildiği üzere söz konusu arşivlerde nitelikleri ve konuları yönünden tasnife tabi tutulan bu materyaller için belli kurallar çerçevesinde hazırlanmış bir “kümeleme planı” vardır. Bu arşivlerde bilgi, belge ve materyaller aranırken en küçük ayrıntılara bile hızlı ve etkin erişim sağlamak esastır. Bunu sağlamak üzere yaklaşım yollarını gösteren, arşiv unsurları arasında ilgi kurabilen katalog ve dizin yapılması oluşturulmuştur (HKBKK 2001: II).

Kültür ekonomisi ve endüstrileri konusunda ileri durumda olan ülkelerde, kültürel mirası bünyelerinde barındıran arşivlere, müzelere, kütüphanelere ve arkeolojik alanlara ait çalışmaların kamusal kaynaklar ile desteklendiği görülmektedir (Özdemir 2009: 78). Halk kültürünün bir milletin hayatı ve geleceği için sahip olduğu önemi bilen ve kültürel unsurlarını geçmişi geleceğe bağlayan birer köprü olarak sahiplenen pek çok ülkede halk kültürü arşivi vardır ve bunların çoğu da biraz önce değindiğimiz üzere doğrudan devlet tarafından desteklenmektedir. Amerika Birleşik Devletleri'nin millî arşivi durumunda olan “Amerikan Halk Kültürü Arşivi”, “İngiliz Millî Arşivi”, “Alman Millî Müze Arşivi”, “Macaristan Bilimler Akademisi Halk Kültürü Arşivleri”,

“Shota Rustaveli Enstitüsü Gürcistan Edebiyat/Halk Kültürü Arşivi”, “Rusya Devlet Üniversitesi Moskova İnsan Bilimleri Halk Kültürü Arşivi”, “Mısır Kültürel ve Doğal Miras Dokümantasyon Merkezi” ve “Batı Avustralya Halk Kültürü Arşivi” bunların sadece bir kısmını teşkil etmektedir. Bu arşivler buldukları ülkelerin/şehirlerin kültür ve sanat tarihi bakımından değer arz eden eserlerini bünyelerinde barındırmaktadırlar.

Halk kültürü arşivlerinin dünyadaki örnekleri üzerine bir araştırma yapan Erol Evcin bunların genellikle ülkelerin millî kütüphanelerine bağlı arşivler ya da etnografya müzeleri içinde kurulmuş merkezler şeklinde teşkilatlandığını tespit etmiştir. Buna göre, söz konusu ülkeler arşivlerindeki bilgi, belge ve materyalleri “millî hazine” olarak koruma ve gelecek nesillere aktarma, genç nesillere kimlik kazandırma, ülke içindeki birlik ve beraberlik anlayışını pekiştirme ve bu suretle ülkenin geleceğini güvence altına alma gayreti içindedirler. Amerika ve Avrupa’da yoğunluk arz eden halk kültürü arşivlerinin birçoğundaki bilgi, belge ve materyallere kayıt bilgileri veya bazı fiziksel tanımlamalarla elektronik ortamda erişim sağlanabilmektedir. Bu çalışmalara kaynak sağlamak üzere bazı arşivlerin Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumunun (UNESCO) konuyla ilgili yardım ve destek fonlarından yararlandığı görülmektedir. Ayrıca halk bilimi, etnoloji, edebiyat, tarih ve sanat tarihi gibi bölümlerde eğitim gören öğrenciler bu arşivlerden önemli birer kaynak olarak istifade etmektedirler (Evcin 2009: 15 vd.).

Bu aşamada, inceleme konumuz

olan Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezini daha iyi analiz edebilmek amacıyla dünyanın önde gelen birkaç halk kültürü arşivi hakkında kısa bir bilgi vermekte fayda vardır. Kökleri 1928 yılına kadar uzanan ve sahip olduğu üç milyonun üzerindeki fotoğraf, el yazması eser, ses kaydı ve etnografik malzeme ile geleneksel Amerikan kültürünün ve dünyanın en büyük arşivlerinden biri durumunda olan “Amerikan Halk Kültürü Arşivi” bu konudaki öncü kuruluşlardan biridir. Bu arşivin bir kısım koleksiyonlarına sanal ortamda erişim sağlanabilmektedir (Archive of Folk Culture, <http://www.loc.gov/folklife/archive.html>). 1976’da Amerikan Kongresi tarafından kabul edilen “Amerikan Halk Kültürünü ve Yaşamını Koruma Kanunu” ülkedeki halk kültürü mirasının yaşatılması, korunması ve arşivlenmesi yolunda yapılacak çalışmaları teşvik edici unsurları içinde barındırmıştır (Ekici 2003: 238-240). İngiltere’de bulunan en önemli halk kültürü arşivi ise devlet arşivi durumunda olan “İngiliz Millî Arşivi” bünyesinde yer almaktadır. Halk kültürüne dair unsurları ihtiva eden bilgi, belge ve materyallerin tarihi 900 yıl öncesine kadar uzanmaktadır. Bunların kopyalanmış örneklerine web sitesi aracılığıyla ulaşmak mümkündür. Söz konusu unsurları korumak üzere arşivde “Önleme” (Preservation), “Koruma” (Conservation) ve “Koruma Araştırmaları” (Conservation Research) servisleri bulunmaktadır (The National Archives, <http://www.nationalarchives.gov.uk>). Almanca’nın konuşulduğu merkezî Avrupa’nın halk kültürü ürünlerini bünyesinde toplayan “Alman Millî Müze Arşivi” de tarihî silah, zırh, elbise, oyuncak ve

müzik aleti koleksiyonlarından oluşmaktadır. Burada “Sanat Teknolojisi ve Koruma Enstitüsü” (Institute of Art Technology and Conservation) adında bir bilimsel kuruluş ile yayın çalışmalarını yürütmek üzere bir basımevi ve öğrencilerin ders gördüğü bir sanat eğitim merkezi bulunmaktadır (Öztürk 2003: 256-258). Rusya Devlet Üniversitesine bağlı olarak 1993 yılından itibaren ülkenin kuzey bölgelerindeki halk kültürü unsurları üzerinde araştırmalar yapan “Moskova Halk Kültürü Arşivi” ise daha çok üniversite öğrencilerinin alan araştırmaları sonucunda ortaya çıkan bilgi, belge ve materyallere dayanmaktadır. Bu şekilde edebî metinler, ses kayıtları, fotoğraflar, el yazmaları, dua ve büyü gibi inanç metinleri ve fotoğraflar gibi etnografik, etnolinguistik ve folklorik dokümanlar arşive kayıt edilmektedir. Bunların bilgisayar veri tabanına kayıt işlemlerinin hâlihazırda devam ettiği anlaşılmaktadır (The Folklore Archive of the Russian State University for the Humanities in Moscow, <http://sms.zrc-sazu.si/En/SMS7/Moroz7.html>). Bu aşamada bir değerlendirme yapacak olursak dünyanın önde gelen ülkelerindeki söz konusu halk kültürü arşivlerinin yapıları, işleyiş tarzları ile görev ve sorumluluklarına dair benzer çalışmaların Türkiye’de Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezi tarafından üstlenildiği görülecektir.

Bu bilgilerden hareketle Türkiye’de halk kültürüne ait bilgi, belge ve materyallerin toplanarak muhafaza edildiği ve araştırmacıların hizmetine sunulduğu en önemli kuruluş olan Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezine ayrıntılı bir şekilde değinebiliriz.

Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezi

Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezi, Türk halk kültürü ile ilgili bilgi, belge ve materyalleri koruyarak bilim ve sanat dünyasına tanıtıcı bir kaynak olarak sunmak üzere 1966 yılında kurulmuştur. Arşiv niteliğinde millî bir kuruluş olan merkez Kültür ve Turizm Bakanlığı Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü bünyesinde hizmet vermektedir. Halk kültürü alanında belge niteliği taşıyan ve konunun uzmanları tarafından kaynağına gidilerek elde edilen bilgi, belge ve materyaller düzenli olarak arşivlenmektedir. Bu nedenle söz konusu arşivin halk kültürü alanında Türkiye'nin en kapsamlı bilgi ve belge merkezi olma özelliğine sahip olduğunu ifade edebiliriz.

Bu merkez, folklorun çeşitli konularında çalışmalar yaparak bir halk kültürü arşivi, kütüphanesi ve müzesi kurmak, yurdun değişik yerlerinde bu konularda yapılan çalışmalarını birleştirip teşvik etmek ve bunlara rehberlik etmek gibi amaçlar doğrultusunda Millî Eğitim Bakanlığına bağlı olarak kurulan "Millî Folklor Enstitüsü" bünyesinde 6 Mayıs 1966'da çalışmalarına başlamıştır. Adı geçen enstitü 1973'te "Millî Folklor Araştırma Dairesi Başkanlığı" adını alarak Başbakanlık Kültür Müsteşarlığına bağlanmıştır. 1974'te Kültür Bakanlığına, 1982'de Müstakil Daire Başkanlığı olarak Kültür ve Turizm Bakanlığına, 1989'da "Halk Kültürlerini Araştırma Dairesi Başkanlığı" adı ile Kültür Bakanlığına bağlanan söz konusu daire 1991'de "Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü" olarak teşkilatlanmıştır (Çelebi 2002: 80-81). Bu Genel Müdürlüğün görev

ve sorumlulukları 2002'de Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı olarak teşkil edilen Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından üstlenilmiştir. Görüldüğü üzere kurulduğu günden itibaren idari yapıda meydana gelen değişiklikler nedeniyle görev ve faaliyetlerini farklı teşkilatlanmalar içinde sürdüren Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezi günümüz itibariyle söz konusu Genel Müdürlüğün "Halk Kültürü Bilgi Yönetimi Daire Başkanlığı"na bağlı olarak çalışmalarına devam etmektedir. Bu idari değişikliklerle birlikte arşive kaydı yapılan dokümanların sayısındaki ve çeşidindeki artışlar ile bunların korunması ve araştırmacılara sunulma koşullarının her geçen yıl belli bir program dâhilinde iyileştirilmesi gibi hususlar dikkate alındığında merkezin kurulduğu dönemden itibaren düzenli olarak faaliyet alanını genişlettiğini ve kapasitesini artırdığını söylemek mümkündür.

Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezi, halk kültürü çalışmalarına yeni bir ivme kazandıran ve TBMM tarafından 2006 yılı itibariyle kabul edilen "Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi" nedeniyle daha da önem kazanmıştır. Geleneksel kültür kurumları olarak nitelenen arşivlerin ve müzelerin genellikle somut kültürel mirasa odaklandığı günümüzde söz konusu Sözleşme SOKÜM belleğinin de bu yapılanmalar içinde yer bulmasının önünü açmıştır (Özdemir 2009: 83). Somut olmayan kültürel miras; toplulukların, grupların ve bireylerin kültürel uygulamalarını, temsillerini, anlatımlarını, bilgilerini, becerilerini ve bunlara ilişkin araçları, gereçleri ve kültürel mekânları içermektedir (SOKMK TB 2011: 12).

Yani SOKÜM mevcut maddi kültür yapılarından ziyade bu maddi kültür unsurlarını üreten bilgiyi, beceriyi ve yeteneği ifade etmektedir.

Bu bağlamda kültürel çeşitliliğin ve zenginliklerin yok olma tehlikesine karşı UNESCO şemsiyesi altında imzalanan SOKÜM Sözleşmesi öncelikli hedef olarak söz konusu kültürel mirasın saptanması ve kayıt altına alınması konularını gündeme getirmiştir (RG Kanun No: 5448; SOKÜMKTB 2011: 17 vd.).

Türkiye’de Sözleşme’yi uygulamakla yükümlü “icracı kurum” Kültür ve Turizm Bakanlığı, “icracı birim” ise Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü olarak belirlenmiştir. Somut olmayan kültürel miras (SOKÜM) unsurlarını arşivleme ve muhafaza etme faaliyetleri de söz konusu Bakanlığa ve Genel Müdürlüğe bağlı olarak faaliyet gösteren ve bu konuda Türkiye’deki en yetkin organ olan Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezi tarafından gerçekleştirilmektedir.

Bu bağlamda SOKÜM Sözleşmesi’ni imzalayan bütün ülkeler gibi Türkiye de ilk olarak “SOKÜM envanter ve arşiv çalışmaları”na ağırlık vermiştir. Konu ile ilgili olarak 2008 yılı Mayıs ayında UNESCO Venedik-BRESCE Ofisi, UNESCO Türkiye Millî Komisyonu ve Kültür ve Turizm Bakanlığı’nın işbirliği ile Safranbolu’da gerçekleştirilen “Güneydoğu Avrupa Ülkeleri Somut Olmayan Kültürel Miras Uzmanlar Toplantısı”na önemi nedeniyle kısaca değinmekte fayda vardır.

Ağırlıklı olarak Güney Doğu Avrupa ülkelerinde yapılan SOKÜM envanter ve arşiv çalışmalarına odaklanan toplantıda SOKÜM’ün korunması

konusunda mevcut uygulamalar ve geleceğe dair yeni stratejiler ele alınmış, bu konuda bilgi ve deneyim paylaşımının önemi vurgulanmıştır (Gürçayır 2008: 130-131). Türkiye’deki SOKÜM envanter ve arşiv çalışmalarının idari erkin, akademisyenlerin, folklor araştırmacılarının ve uzmanların desteği ile uyumlu bir şekilde bütün ülke sathında eşgüdümlü olarak sürdürülmesi ve bu anlamda kat edilen başarılı mesafe bölge ülkelerine örnek olarak gösterilmiştir. Bu nedenle katılımcı ülkeler arasında Türkiye’nin deneyimlerinden yararlanma düşüncesinin ortaya çıkması ve bu konuda Halk Kültürü Bilgi Belge Merkezinin oynadığı role temas edilmesi burada altı çizilmesi gereken noktalardan birini teşkil etmektedir.

SOKÜM Sözleşmesi, taraf devletlerin kültürel miraslarını tespit etmeleri ve bu mirasın envanterini çıkarmaları konusunda teşvik edici unsurlar içermektedir. Türkiye’deki SOKÜM envanter çalışmaları illerde İl Kültür ve Turizm Müdürlüklerinin başkanlığında, akademisyenlerin, sivil toplum kuruluşlarının ve araştırmacılarının katılımıyla oluşturulan “SOKÜM Tespit Kurulları” tarafından tespit edilen SOKÜM unsurlarına dayanmaktadır. Tespit edilen bu unsurlar Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü bünyesinde teşkil edilen, bilim insanlarından ve idarecilerden oluşan hususi bir kurulda değerlendirilmek suretiyle “SOKÜM Türkiye Ulusal Envanteri”ne kayıt edilmektedir. Ülkedeki SOKÜM unsurlarını listeleyen bu envanter yapılacak ulusal ve uluslararası koruma çalışmaları için önemli bir veri kaynağı oluşturmaktadır. Kaydı yapılan unsurlar mevcut durumlarına göre

“icracı birim” tarafından UNESCO bünyesinde teşkil edilen iki önemli listeye sunulabilmektedir. Bunlardan biri, yok olma tehlikesi ile karşı karşıya bulunan risk altındaki kültürel mirası tespit ederek koruma altına almak üzere oluşturulan “Acil Koruma Gerektiren Somut Olmayan Kültürel Miras Listesi” diğeri de söz konusu kültürel mirasa yönelik görünürlüğü ve farkındalığı artırmak, kültürel çeşitliliği yansıtmak ve kültürler arası diyalogu teşvik etmek üzere teşkil edilen “Somut Olmayan Kültürel Miras Temsili Listesi”dir. UNESCO nezdinde değerlendirilen SOKÜM unsurları kabul gördüğü takdirde bu listelere kayıt edilmektedirler.

Ayrıca SOKÜM’ün Korunması Sözleşmesi’nin ilkeleri doğrultusunda “İnsanlığın Sözlü ve Somut Olmayan Başyapıtları Listesi” de oluşturulmuş, sayısı 90’a ulaşan bu listedeki SOKÜM unsurları arasında Türkiye’den “Meddahlık Geleneği” ile “Sema Gösterisi” yer almıştır (Oğuz 2008: 6 vd.). Bu listeye dâhil edilecek unsurlar için de SOKÜM envanter çalışmalarını belirleyici rol oynamıştır (Oğuz 2009:115 vd.). Yukarıda değindiğimiz ulusal envanterlere ve uluslararası listelere dâhil edilmek üzere dosyaları hazırlanan SOKÜM unsurları için ise Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezi önemli bir veri kaynağı teşkil etmiştir.

Burada değinmemiz gereken bir nokta da söz konusu Sözleşmede SOKÜM unsurlarını yeniden yaratmak, icra etmek ve sunmak konusunda gerekli bilgi ve becerilere yüksek düzeyde sahip kişileri ifade eden “Yaşayan İnsan Hazinesi” ile Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezi arasındaki yakın ilişkidir. UNESCO, üye devlet-

leri “Yaşayan İnsan Hazinesi Ulusal Sistemleri”ni kurmaları yönünde desteklemektedir. UNESCO’ya göre, SOKÜM’ün korunmasının ve gelecek kuşaklara aktarımının en etkili yollarından biri de bu sistemdir (Oğuz 2008: 6 vd.). Nitekim Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü bünyesinde oluşturulan “Değerlendirme Kurulları” aracılığıyla, sanatlarını ustalıkla icra eden “halk şairleri/ozanları”, “mahallî sanatçılar”, “süsleme sanatları sanatçıları”, “geleneksel tiyatro sanatçıları” tespit edilerek Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezi’ne kayıt edilmektedirler. Bu bağlamda icracı birim söz konusu sanatçıların yeteneklerini tescilleyen resmî bir makam hüviyeti taşımaktadır. Böylece icracı birime bağlı Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezi, Türk halk kültürünü yaşatma ve geleneği sürdürme konusunda hayati bir rol üstlenen sanatçıların bilgi, beceri ve kabiliyetlerine dair yazılı ve görsel kayıtları arşivlemektedir. Bu münasebetle Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezi’ne kaydı yapılan sanatçılara verilen “Sanatçı Tanıtım Kartı” ise halk kültürünü yerli ve yabancı kamuoyuna tanıtmak üzere Türkiye’deki ve Türkiye dışındaki faaliyetleri için sanatçılara kolaylık sağlayan bir belge özelliği göstermektedir.

Bu sanatçılardan belirli kıstaslara uygun olanlar ise UNESCO’ya “Yaşayan İnsan Hazinesi Adayı” olarak sunulmakta ve söz konusu adaylar yine UNESCO tarafından yapılan değerlendirmeler sonucu kabul gördüğü takdirde “Yaşayan İnsan Hazinesi” olarak ilan edilmektedirler. Netice itibarıyla söz konusu unvanı hak eden halk kültürü sanatçıları da kendileri ve icra ettikleri sanatları hakkında

ayrıntılı bilgileri içeren dosyaları ile Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezine kayıt edilmektedirler. Önemli bilgileri içeren bu dosyalar hem “Yaşayan İnsan Hazineleri”nin bilgi ve becerilerinin gelecek nesillere intikal etmesi konusunda önemli bir rol oynamakta hem de halk kültürü alanında çalışma yapan araştırmacılar için bilimsel bir kaynak oluşturmaktadır.

İcracı birime bağlı olarak görev yapan folklor araştırmacıları her yıl belirlenen programa göre önem ve öncelikler belirlenmek suretiyle Türklerin yaşadığı coğrafyalara halk kültürü konusunda alan araştırması yapmak üzere gönderilebilmektedirler. Böylece halk kültürü alanında sadece Türkiye’de değil, Türklerin yaşadığı diğer coğrafyalarda yapılan alan araştırmaları neticesinde elde edilen bilgi, belge ve materyaller de Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezine kayıt edilmektedir. Bu nedenle söz konusu merkez; Anadolu, Asya, Kafkaslar, Kuzey Afrika, Balkanlar, Orta Avrupa ve Kuzey Irak bölgelerindeki Türk nüfusun kültürel yaşantıları ile ilgili birinci elden verilere sahip olma özelliğine de sahiptir.

Kültürel hayatın sosyal, siyasi ve iktisadi yapı üzerindeki etkileri düşünülürse, Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezinin uluslararası anlamda halk bilimi araştırmalarının yanı sıra edebiyat, tarih, iktisat, siyaset bilimi, sosyoloji ve sosyal antropoloji gibi bilim dallarında çalışma yapan araştırmacılar için de önemli bir kaynak teşkil ettiğini söylemek mümkündür. Bu anlamıyla söz konusu merkez Türk halk kültürünün dünyaya açılan penceresi durumundadır. Böylelikle Türkiye’nin sosyal, siyasi, iktisadi, askerî alanlar-

da ilişki ve işbirliği hâlinde olduğu ülkeler ile kültürel anlamda da bilgi ve tecrübe paylaşımını sağlayabilecek bir altyapıya ve birikime sahip olan merkez, söz konusu ülkeler ile yapılan ortak çalışmalar için de stratejik bir rol oynayacak niteliktedir.

Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezinin önemli bir özelliği ve zenginliği de bünyesinde bulunduğu “Bilgi-Belge Merkezi Şubesi”ne bağlı olarak hizmet veren “Boratav Halk Kültürü İhtisas Kütüphanesi”nin mevcudiyetidir. Bu kütüphanede halk kültürü konusunda önemli kaynak eserler ve süreli yayınlar mevcuttur. Kütüphane koleksiyonları güncel yayınlar ile zenginleştirilmektedir. Araştırmacılar merkezdeki arşiv dokümanlarının yanı sıra kütüphanedeki kaynak eserleri inceleme ve böylece araştırma konuları üzerinde bütüncül bir çalışma yapma imkânına sahiptirler.

Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü ile bağlantılı olarak İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri bünyesinde faaliyet gösteren halk kültürü arşivleri de vardır. Bu birimlerde de folklor araştırmacıları istihdam edilmekte ve bunlar buldukları bölgelerdeki halk kültürü unsurları konusunda araştırmalar yapmaktadırlar. Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezi, taşradaki halk kültürü arşivlerinin çalışmaları için de öncü ve yön tayin edici bir özelliğe sahiptir. Folklor araştırmacıları yapacakları yeni araştırmalar için bir altyapı hazırlamak üzere merkezdeki bilgi ve belgelerden istifade edebilmektedirler. Ayrıca halk kültürü unsurlarının tespiti için yapılacak alan araştırmalarının belirlenmesi ve bu unsurların korunması ve yaşatılması konularında yapılması gereken ça-

ışmalar için de arşiv önemli bir veri kaynağı oluşturmaktadır. Taşradaki alan araştırmalarının sonuçları da nihai olarak söz konusu merkezde kayıt altına alınmaktadır.

Merkezin çalışmalarını Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı olarak sürdürmesi arşiv malzemelerinin toplanması, korunması ve araştırmacıların hizmetine sunulması gibi konularda iş disiplinini, istikrarı ve düzeni beraberinde getirmektedir. Arşivin çalışma düzeni ve yapısı ile ilgili olarak yetkin ve uzman akademisyenlerle sürekli bilgi alışverişi sağlanabilmektedir. Ayrıca, Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğünün bünyesinde görev yapan folklor araştırmacıları sahip oldukları bilgi ve tecrübeleri ile arşiv çalışmalarını yönlendirmektedirler.

Bu genel bilgilerden sonra Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezinin idari ve fiziki yapısı ile işleyiş tarzı hakkında bilgi verelim:

Yapı ve İşleyiş Mevzuat

Kültür ve Turizm Bakanlığı teşkilât ve görevleri hakkındaki 16 Nisan 2003 tarihli ve 4848 sayılı kanunun 2'nci maddesinin (a) bendi: “*Millî, manevî, tarihî, kültürel ve turistik değerleri araştırmak, geliştirmek, korumak, yaşatmak, değerlendirmek, yaymak, tanıtmak, benimsetmek ve bu suretle millî bütünlüğün güçlenmesine ve ekonomik gelişmeye katkıda bulunmak*” hükmünü içermektedir. Ayrıca söz konusu kanunun Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğünün görevleri başlıklı 13'üncü maddesinin (a) bendi: “*Güzel sanatlar alanında bilimsel araştırma, inceleme, yayınlar yapmak, arşiv kurmak, geliştirmek ve faydalanılmasını sağlamak*”, (b) bendi: “*Halk*

kültürlerinin, halk edebiyatı ve tiyatrosu, gelenek, görenek ve inançları, halk müziği ve oyunları, sanatları, mutfağı, giyim, kuşam, süsleme ve benzeri bütün dallarında araştırma, derleme, inceleme ve diğer bilimsel çalışmaları yapmak, yaptırmak, yayımlamak, tanıtmak” ve (c) bendi: “*SOKÜM'ün araştırılması, derlenmesi, arşivlenmesi, tanıtımı, tescili, bu kapsamda tespit ve tescil kurullarının oluşturulması, ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlar arasında bu konuda koordinasyonun sağlanması, işbirliği geliştirilmesi*” (RG Kanun No:25093) şeklinde düzenlenmiştir. Dolayısıyla ilgili kanunun halk kültürüne, somut olmayan kültürel mirasa ve bu konuda yapılacak arşiv çalışmalarına doğrudan atıfta bulunduğu görülmektedir. Ayrıca, SOKÜM Sözleşmesi'nin “*Taraf Devletlerin Rolü*” başlığı altında 13. maddenin (iii) fıkrası ise “*somut olmayan kültürel miras konusunda dokümantasyon merkezleri kurmak ve bu mirasa ulaşılmasını kolaylaştırmak*” gereğinden bahsetmektedir (RG Kanun No: 5448). Sözleşme'de adı geçen “*dokümantasyon merkezleri*” için iyi bir örnek teşkil eden Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezi, bu konuda Sözleşme'ye Taraf Ülkelerde yapılacak benzer çalışmalara öncülük edebilecek niteliktedir. Yine “SOKÜM'ün Korunması Sözleşmesi'nin Uygulama Yönergeleri”nde arşiv ve belge merkezlerinin SOKÜM unsurları konusunda farkındalık yaratılması, bu unsurlara yönelik bilgilerin toplanması, belgelenmesi, arşivlenmesi ve korunması konusunda oynadığı önemli role değinilmektedir (SOKÜMKTB: 2011, s.76-77). Hiç şüphe yok ki Türkiye'de bu görev ve faaliyetleri yerine getir-

mek üzere en büyük sorumluluk Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezine düşmekte, bu da söz konusu merkezin Türkiye ve dünya sathındaki önemini bir kat daha artırmaktadır.

Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezi, çalışmalarını yukarıda değindiğimiz kanun ve Sözleşme hükümleriyle uyumlu olarak 2009'da yayımlanan "Kültür ve Turizm Bakanlığı Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezi Hizmetleri Yönetmeliği" hükümleri çerçevesinde sürdürmektedir. Bu yönetmelik Kültür ve Turizm Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatındaki Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezlerinde halk kültürü konusunda temin edilen belgeler ile materyallere yapılacak işlemleri ve söz konusu merkezden yararlanmaya ilişkin usul ve esasları belirlemektedir (RG Kanun No:27196). Ayrıca söz konusu yönetmelik çerçevesinde düzenlenen "Somut Olmayan Kültürel Miras Taşıyıcılarının Tespit ve Kayıt İşlemleri Hakkında Yönerge" (RG Kanun No:94626) doğrultusunda somut olmayan kültürel miras taşıyıcıları tespit edilmekte, değerlendirilmekte ve belirli kıstaslara sahip olanlar Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezine kayıt edilmektedir. Böylelikle söz konusu sanatçıların kültürel hayata katkıları ve üretimleri teşvik edilmekte ve icra ettikleri sanatların yaşatılmasına destek olunmaktadır.

Kayıt İşlemleri

Bilgi, Belge ve Materyallerin Kaydı

Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezinin en önemli veri kaynağını, Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğünün bünyesinde halk kültürünün bütün dallarında alan araştırması

yapmak ve elde edilen bilgi, belge ve materyallerin söz konusu merkeze kayıt edilmesini sağlamakla görevli merkez ve taşra folklor araştırmacıları teşkil etmektedir. Bunun dışında halk kültürü konusunda belge niteliği taşıyan doküman ve materyaller derleme, satın alma, bağış ve diğer arşivlerden kopyalanmak suretiyle de temin edilebilmektedir. Bu şekilde toplanan dokümanların söz konusu Genel Müdürlük bünyesinde teşkil edilen "İnceleme Komisyonu"nda ön kabulleri veya elemeleri yapılmaktadır. Kabul edilen dokümanlar yılda üç kez olağan olarak toplanan "Değerlendirme, Tespit ve Kabul Kurulu" kararlarına göre, kamu idarelerine ait taşınır malların kaydına, muhafazasına ve kullanımına ilişkin esas ve usulleri belirleyen "Taşınır Mal Yönetmeliği" (RG Kanun No:26407) hükümleri çerçevesinde Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezine kayıt edilmektedir (RG Kanun No: 27196).

Bu şekilde Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezine gelen her türlü bilgi, belge ve materyal "Belgelik Başvuru Formu" ile kurumun "Gelen Evrak Defteri"ne kaydedilmektedir. Her birine tek bir kayıt sırası verilmek suretiyle belgeler türlerine göre "Belge Demirbaş Defteri"ne işlenmektedir. Bu kayıt sırası aynı zamanda arşiv yer numarası anlamına da gelmekte ve raflara belgeler bu sıra ile yerleştirilmektedir. Arşivde belge türlerine göre ses bandı, fotoğraf, slayt, yazılı belge, nadir eser, nota, belgesel videobant, plak, etnografik eşya ve mikrofilm belge demirbaş defterleri bulunmaktadır.

Ayrıca 2012 yılı itibarıyla "Web Tabanlı Arşive Giriş Sistemi" tamamlanmış ve faaliyete geçmiştir (AEGM

FR 2012: 30). Böylece icracı birim bünyesinde görev yapan merkez ve taşra folklor araştırmacıları alan araştırmaları sonucu elde ettikleri bilgi ve belgeleri “Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezi Arşiv Kayıt Sistemi”ne daha hızlı ve etkin bir şekilde aktarma imkânına kavuşmuşlardır.

Halk Sanatçıları ile Yaşayan İnsan Hazinesinin Kaydı

İcra ettiği sanat konusundaki bilgi ve becerisini Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğünün bünyesinde oluşturulan “Değerlendirme Kurulları” aracılığıyla ispat eden sanatçılar Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezine kayıt edilmektedirler. Böylelikle söz konusu sanatçılar sanatlarını ve bu konudaki yeteneklerini resmî olarak tescil ettirmiş olurlar. Bu durum merkeze kayıtlı sanatçılara önemli ayrıcalıklar tanımaktadır. Bunlar kültür taşıyıcısı ve elçisi olarak Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından takdir ve taltif edilmekte, ayrıca sanatsal faaliyetleri ile ilgili olarak kendilerine yurt dışına çıkış işlemlerinde kolaylık sağlamak üzere “Sanatçı Tanıtım Kartı” verilmektedir (KTB FR 2009: 42). Bu bağlamda söz konusu Genel Müdürlük bünyesinde teşkil edilen “Türk Halk Müziği Mahallî Sanatçıları Değerlendirme Kurulu”, “Yaşayan Halk Şairleri (Âşık-Ozan) Değerlendirme Kurulu”, “Geleneksel El Sanatı ve Türk Süsleme Sanatları Sanatkârları Değerlendirme Kurulu” ve “Geleneksel Tiyatro Sanatçıları Değerlendirme Kurulu” (KTB FR 2011: 29)’nun çalışmaları neticesinde halk kültürü alanında sanat icra eden önemli sayıda sanatçı Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezinde kayıt altına alınmıştır.

Grafik 1.

Söz konusu kurullar ve bunların faaliyetleri 2009 yılı itibariyle yayımlanan “Somut Olmayan Kültürel Miras Taşıyıcılarının Tespit ve Kayıt İşlemleri Hakkında Yönerge” ile tek elde toplanmıştır. Bu kapsamda yukarıda ayrıntılarıyla değindiğimiz üzere “Yaşayan İnsan Hazinesi” kıstaslarına uygunluk gösterdiği tespit edilen sanatçılar da Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezine kayıt edilmektedir. Günümüz itibariyle özgün çalışmalarıyla halk kültüründe yer eden 20 “Yaşayan İnsan Hazinesi” merkezde kayıt altına alınmış durumdadır.¹

Söz konusu merkez, kayıtlara geçmemiş ve nedenle unutulmaya yüz tutmuş halk müziği ezgilerine de hayat kaynağı olmaktadır. Bu bağlamda hâlihazırda Kültür ve Turizm Bakanlığı nezdinde görev yapan “Türk Halk Müziği Repertuar İnceleme ve Danışma Kurulu”(RG Kanun No:19955) aracılığıyla tespit edilerek merkeze kayıt edilen halk ezgilerinden 269’unun notalarının yazılmasına karar verilmiş durumdadır.

Yararlanma

Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezi, halk kültürü alanında çalışmak isteyen bilim adamlarına, uzmanlara, araştırmacılara, yükseköğretim öğrencilerine, çeşitli kurum ve kuruluşlara;

Anadolu'dan ve Türklerin yaşadığı diğer ülkelerden elde edilen Türk halk kültürü konulu görsel, işitsel, yazılı belge ve materyaller ile bilimsel bir yaklaşımla hizmet vermektedir.

Merkez ve taşra folklor araştırmacılarının alan araştırmaları sonucunda elde ettikleri ses kayıtları hâlihazırda dijital ortama aktarılmış durumda olup fotoğrafların, yazılı belgelerin ve etnografik materyallerin görüntü ve bilgilerinin elektronik ortama aktarılma çalışmaları ise sürdürülmektedir. Kalkınma Bakanlığı tarafından koordine edilen ve 2011'den itibaren hayata geçirilen "E-Devlet Projesi" ile ilintili olarak yürütülen "Türkiye Kültür Portalı" kapsamında arşivdeki belgelerin genel ağ/internet ortamında araştırmacıların ve kamuoyunun hizmetine sunulması, bunlara daha hızlı, kolay ve sürekli erişimin mümkün kılınması, böylece Türk halk kültürünün ulusal ve uluslar arası alanda tanıtımına katkı sağlanması amacıyla çalışmalar hâlihazırda devam etmektedir (KTB AEGM FR 2011: 30).

Araştırmacılar, merkez tarafından oluşturulan "başvuru formu"nu doldurmak ve arşivden yararlandıkları belgeleri bilimsel amaçlarla kullanacaklarına, "Telif Hakları Yasası" gereklerine göre hareket edeceklerine, ortaya koydukları çalışmalarında arşivi kaynak olarak göstereceklerine dair taahhütleri kabul etmek suretiyle merkezdten yararlanabilmektedirler.

Arşiv hizmetleri, "Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezi Hizmetleri Yönetmeliği"ne göre belirlenen ücrette tabidir. Yazılı belgeler fotokopileri çekilerek, görsel belgeler de CD/DVD

gibi taşıyıcı haznelere kopyalanarak kullanıcıya sunulmaktadır.

UNESCO'nun "SOKÜM Komite Toplantıları"nda alınan tavsiye kararlarının da bir gereği olarak yapılan arşiv taraması ve envanter çalışmaları neticesinde araştırmacılar Kültür ve Turizm Bakanlığı "web ana sayfası"ndan belge adı, tarihi, numarası, türü ve araştırıcı adı, ülke adı, il adı, konu gibi bilgileri ve anahtar kelimeleri kullanmak suretiyle istedikleri belgelerin başlıklarına ulaşabilmektedirler (KTB AEGM FR 2007: 31).

Mekân, Teçhizat ve İnsan Kaynakları

Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezi, Kültür ve Turizm Bakanlığı Emek binası giriş katında tahsis edilmiş, birisi arşiv dokümanlarının, diğer ikisi ses, görüntü kayıt ve aktarım cihazlarının bulunduğu "Merkez Teknik Servisi"ne ayrılmış olan üç odalık mekânda hizmet vermektedir.

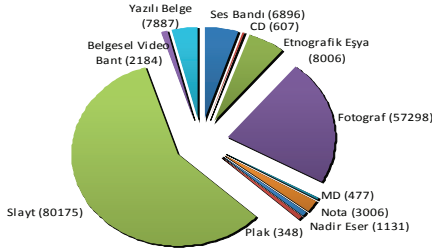
Hizmetler, "Bilgi-Belge Merkezi Şube Müdürlüğü" tarafından yürütülmekte ve merkezde bu şubeye bağlı olarak şube müdürünün yönetiminde şef, uzman, halk bilimci, usta öğretici, kütüphaneci ve kameraman kadroları bulunmaktadır. Teknik aksam ise bilgi, belge ve materyallerin görsel ve işitsel ortama aktarımında kullanılan bilgisayar, tarayıcı, sunucu (server), güç kaynağı, fotoğraf makinesi, kamera, kayıt cihazı, mikrofon gibi teçhizatın oluşmaktadır. Ayrıca Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğünün bünyesinde halk kültürü konusunda alan araştırması yapmak ve bu şekilde elde edilen bilgi, belge ve materyalleri söz konusu arşive kazandırmakla yükümlü folklor araştırmacıları vardır (KTB AEGM FR 2012: 5).

Belge Konuları, Türleri ve Sayısı

Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezinde 2013 yılı Şubat ayı itibariyle bulunan toplam materyal sayısı 168.015'tir.²

Grafik 2.

Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezi'nde Bulunan Dokümanların Dağılımı

Yukarıdaki grafikte de görüldüğü üzere arşivde bulunan dokümanlar arasında nadir eserler, etnografik eşyalar, yazılı belgeler, notalar, plaklar, ses bantları, belgesel videobantlar, optik diskler (Compact Disc/CD), mini diskler, fotoğraflar ve slaytlar önemli bir yer tutmaktadır. Bu bilgi, belge ve materyaller genel halk bilim (folklor), sözlü kültürel miras, yaşamın dönüm noktaları, günlük yaşam, geleneksel kurumlar ile halk sağaltıcılığı, meteorolojisi, takvimi, hukuku, ekonomisi, matematiği, inanışları, oyunları/sporları, dansları, müziği/diğer müzik türleri, mimarisi, beslenme kültürü ve geleneksel halk sanatları, Türk tiyatrosu, bayramlar, törenler, kutlamalar, özel günler konularına odaklanmıştır.

Arşiv Kaynaklı Yayın ve Sergi Faaliyetleri

Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezi, halk kültürü alanında yapılan bilimsel araştırmalar ve yayın faaliyetleri için bünyesinde önemli bir potansiyeli barındırmaktadır. Örneğin

merkez, Kültür ve Turizm Bakanlığı bünyesinde uzun yıllar yayın hayatına devam eden “Türk Halk Kültüründen Derlemeler”, “Türk Halk Kültürü Araştırmaları” ile “Türk Dünyası Araştırmaları” adlı süreli yayınlar için önemli veri kaynaklarından birini teşkil etmiştir. Bu süreli yayınlar genel itibariyle folklor araştırmacıları tarafından ülke sathında yapılan alan araştırmaları ve derlemeler sonucu ortaya çıkan ve merkeze kayıt edilen çalışmalardan oluşmuştur. Merkez, hâlihazırda halk kültürü konusundaki bilimsel çalışmalar ve yayın faaliyetleri için önemli bir kaynak olma özelliğini korumaktadır.

SOKÜM Sözleşmesi gereği somut olmayan kültürel mirasın tanıtımı da görsel ve işitsel vasıtalar ile mümkün olabilmektedir. Bu nedenle söz konusu mirasın maddi yani somut ürünler ile görünür hâle getirilmesi gerekmektedir (Türkoğlu 2004: 32-33). SOKÜM unsurları hakkında farkındalığı artırmak üzere yapılabilecek bu tür çalışmalar arasında sergileme faaliyetleri önemli bir yer tutmaktadır. Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezinin bünyesinde bulunan materyallerden oluşan kompozisyonlar ile Türkiye’de ve Türkiye dışında “Geleneksel El Sanatları ve Türk Süsleme Sanatları Karma Sergileri” ile “Türk Halk Kültürü Sergisi” ve “Karagöz ve Hacivat Figürleri Fotoğraf Sergisi” düzenlenmektedir (AEGM FR 2006-2012). Ayrıca ağırlıklı olarak Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezine kayıtlı halk kültürü sanatçılarının katılımıyla düzenlenen “Uluslararası Geleneksel Altıneller El Sanatları Festivali” burada belirtmemiz gereken önemli kültürel faaliyetler arasında yer almaktadır.

Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezinde bulunan Karagöz tasvirleri, beş cilt ve bir kitapçıktan oluşan “Karagöz Tasvirleri Kataloğu” adıyla prestij yayın olarak çıkarılmıştır (AEGM FR 2008). Bunun yanı sıra “Yapma Bebekler”, “Bastonlar”, “Nazar Boncuğu”, “İğne Oyaları” ve “İşleme Sanatı” adlı etnografik eser katalogları da merkezden yararlanılmak suretiyle Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yayımlanan eserler arasında bulunmaktadır. Bütün bu eserlerin yayımı Türkçe ve İngilizce olarak yapılmıştır.

Merkezdeki bilgi, belge ve materyallerden istifade edilmek suretiyle oluşturulan önemli yayın faaliyetleri arasında “Türkiye Geleneksel El Sanatları Haritası” ile “Halk Oyunları DVD” sini de burada zikretmemiz gerekir. 1982’de yapılan alan araştırmaları çerçevesinde Türk Halk Müziğinin en önemli mahallî sanatçılarından Muharrem ERTAŞ ile yapılan derlemelerin yer aldığı “Muharrem ERTAŞ Arzu ile Kamber” adlı müzik CD’si ve Anadolu’nun birçok ilinde yapılan uzun süreli alan ve derleme çalışmaları neticesinde merkeze aktarılan dokümanlardan hareketle oluşturulan “Anadolu Halk Çalgıları Multimedya DVD”si arşiv kaynaklı yayın faaliyetleri arasında yer almaktadır (AEGM FR 2010-11).

Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezinde kayıtlı sanatçılar Türk halk kültürünün yurtdışında tanıtımına yönelik faaliyetlerde öncelikli olarak tercih edilmektedirler. Örneğin 2011’de İran’ın başkenti Tahran’da gerçekleştirilen “Uluslararası El Sanatları Fuarı”na Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezi’nde kayıtlı 2 el sanat-

ları sanatçısı, aynı yıl Umman’da gerçekleştirilen “XI. Muskat El Sanatları Festivali”ne 15 el sanatçısı tarafından katılım sağlamıştır (AEGM FR 2011). Türk el sanatlarının yurt dışında tanıtılması konusunda önemli bir işlev gören bu türden fuar ve festivaller ortak kültürel unsurlara sahip ülkelerin sanatçıları arasında bilgi ve deneyim paylaşımına, farklı kültürel coğrafyalarda bulunan sanatçıların da birbirlerini daha yakından tanımalarına zemin hazırlamaktadır.

Millî Eğitim Bakanlığı ile UNESCO Türkiye Millî Komisyonu’nun ortak çalışmaları sonucu ilköğretim okullarının 6., 7. ve 8. sınıflarında “Halk Kültürü” dersi seçmeli ders olarak 2006-2007 yılı eğitim yılından itibaren müfredat içinde yer almıştır (Kutlu, 2009: 13 vd.). Söz konusu dersin eğitim materyallerinin hazırlanması konusunda Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezindeki bilgi, belge ve materyallerden de istifade edilmiştir. Bu durum merkezin eğitim faaliyetleri konusundaki katkısına işaret etmesi açısından önem arz etmektedir.

Söz konusu merkezden yararlanılmak suretiyle gerçekleştirilen bu faaliyetler Türk halk kültürünün korunması, tanıtılması ve yaşatılması ve bu mirasa toplumun ilgisinin taze tutulması konusunda Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezinin sahip olduğu potansiyele birer örnek teşkil etmektedir.

Sonuç

Tarihsel bir derinliğe sahip olan Türk halk kültürünün hem yaşayan nesle hizmetini hem de gelecek nesillere intikalini sağlamak konusunda en önemli rollerden birini Kültür ve

Turizm Bakanlığı bünyesinde faaliyetlerini yarım yüzyıla yakın bir zamandır devam ettiren Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezi oynamaktadır. Halk kültürü unsurlarının arşivlenmesi konusunda Türkiye'deki en yetkin ve donanımlı kuruluş durumunda olan söz konusu merkez, bu özelliğiyle Türk halk kültürü ile ilgili bilgi, belge ve materyalleri düzenli bir tasnif sistemi ile muhafaza etmekte ve araştırmacıların hizmetine sunmaktadır. Bu münasebetle Türk halk kültürüne ait birçok bilgi, belge ve materyalin günümüze kadar ulaşması sağlanmıştır.

Merkez halk kültürü konusunda arşivleme ve müzeleme faaliyetlerinden eğitim faaliyetlerine, bilimsel yayın faaliyetlerinden toplumda farkındalık yaratma ve tanıtma faaliyetlerine kadar birçok konuda topluma yol ve yön gösterici bir potansiyeli bünyesinde barındırmaktadır.

Günümüz itibarıyla Türkiye'de birçok üniversite, enstitü, vakıf ve dernek doğrudan ya da dolaylı yoldan halk kültürü araştırmaları içinde bulunduğu görülmektedir. Ancak bunların dar kadrolu ve bütçeli idari yapıları, bünyelerinde barındırdıkları bilgi, belge ve materyallerin azlığı, dağınıklığı, düzenli bir tasnif ve koruma sisteminden uzak oluşu ve bunlara erişim sıkıntıları gibi etkenler Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezini benzer amaçlar doğrultusunda faaliyet gösteren bu yerel arşiv ve müzelerden farklı kılmaktadır. Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezi; Bakanlık bünyesinde faaliyet gösteren idari yapısı, içerdiği materyallerin çeşidi ve sayısı, bunların elde edilmiş şekilleri itibarıyla taşradaki halk kültürü arşivleri başta olmak üzere Türkiye'deki üniversitelerin, mahalli idarelerin, enstitülerin, vakıf

ve derneklerin halk kültürünün arşivlenmesi, korunması ve sergilenmesi konusunda yaptıkları benzer yöndeki çalışmalar için örnek teşkil edebilecek bir altyapıya ve birikime sahiptir.

Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezi, Halk kültürü araştırmalarına yeni bir ivme kazandıran SOKÜM'ün Korunması Sözleşmesi'nde atıfta bulunulan; kentleşme, sanayileşme ve küreselleşme olgularının beraberinde getirdiği sosyal değişim süreci içinde kültürel tekdüzellik ve yozlaşma tehlikelerine karşı halk kültürü unsurlarının özünü koruyarak gelecek nesillere intikali amacı doğrultusunda kurulması öngörülen "Dokümantasyon Merkezleri"ne iyi bir örnek teşkil etmektedir. Merkez, SOKÜM Sözleşmesi'ne taraf olan ülkelerin konuyla ilgili çalışmalarına öncü ve örnek olabilecek bir altyapıya sahiptir.

Merkez, sahip olduğu ve her sene eklenen yeni yazılı, görsel, işitsel dokümanlar ile araştırmacılara hizmet vermekte, Türk halk kültürünün geçmişten günümüze seyrinin takip edilmesi, dünyanın diğer ülkeleri ile kültürel iletişimin, işbirliğinin ve alışverişin sağlanması konusunda önemli bir referans kaynağı özelliği göstermektedir. Ayrıca, Türkiye'nin ortak geçmişe ve kültürel unsurlara sahip olduğu ülkeler ile kültürel bağlarının güçlendirilmesi, korunması, yaşatılması, tanıtılması; bu ülkeler arasında işbirliğinin tesisi ve UNESCO tarafından tavsiye edilen "SOKÜM ortak dosyaları"nın hazırlanması konularında yapılacak çalışmalara kaynak sağlayabilecek önemli bir potansiyele sahiptir. Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezinin tarihsel açıdan köklülüğü ve bünyesinde bulundurduğu bilgi, belge ve materyallerin zenginliği

açısından metin içinde değindiğimiz üzere dünyadaki muadilleri arasında önemli bir yere sahip olduğunu söyleyebiliriz.

Bu aşamada Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezinin daha işlevsel kılınabilmesi için bazı çalışmaların yapılması gündeme getirilebilir. Merkez vasıtasıyla, yurt dışında benzer faaliyetler içinde bulunan arşiv ve müzeler ile benzer yöndeki çalışmalarını destekleyen Uluslar arası Müzeler Konseyi, Uluslar arası Kukla ve Gölge Oyunu Birliği, Uluslar arası Koruma ve Restorasyon Merkezi, Uluslar arası Kütüphane Dernekleri Federasyonu, Uluslar arası Dokümantasyon Federasyonu ve Türk Kültür ve Sanatları Ortak Yönetimi gibi sivil toplum kuruluşları ile idari, eğitimsel ve akademik düzeyde işbirliği tesis edilmesi önem arz etmektedir. Ayrıca yurt dışında bulunan Türk halk kültürüne ait dokümanların mümkün olduğu takdirde orijinallerinin, mümkün olmazsa dijital ortama aktarılmış kopyalarının arşive kazandırılması merkezi daha işlevsel kılacaktır. Örneğin Abdurrahman Güzel'in vurguladığı üzere Avusturya kütüphane ve müzelerinde Türk-İslâm kültürüne ait divanların, el yazması eserlerin, fıkra koleksiyonlarının, edebiyat ürünlerinin ve halk hikâyelerini içinde barındıran birçok eserin bulunduğu bilinmektedir (Güzel 2003: 51 vd.). Türklerin tarih boyunca ilişkide bulunduğu veya halihazırda Türklerin yaşadığı dünyanın pek çok ülkesinde benzer kültürel unsurların varlığı bilinmektedir.

Bu münasebetle Evcin'in dünyadaki halk kültürü arşivlerine de değindiği çalışmasında vurguladığı üzere "Almanya Halk Türküleri Arşivi", "Amerikan Halk İlaçları Arşivi", "Es-

tonya Edebiyat Müzesi Halk Kültürü Arşivi" ile "Danimarka Halk Kültürü Arşivi" içindeki "Müzik Kitapları Koleksiyonu" örneklerinden hareketle Türkiye'de tek bir halk kültürü unsuruna yönelmiş ihtisas arşivleri oluşturulması konusunda da Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezi sahip olduğu bilgi, belge ve materyaller ile kaynak sağlayacak ve yol gösterecek bir potansiyele sahiptir (Evcin 2009: 15 vd.). Benzer şekilde "Berlin Etnografya Müzesi"nde, "Berlin Hür Üniversitesi Müzikoloji Enstitüsü Arşivi"nde, "Münih Halk Sanatları Müzesi"nde, "Budapeşte Etnografya Müzesi Halk Müziği Bölümü"nde ve Prag'daki "Millî Müze"de Türk halk müziği çalgılarına yer verildiği görülmektedir (Karabulut 2003: 259-261). Bu minvalde oluşturulması gündemde olan "Türk Halk Çalgıları Arşivi" için de Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezinden yararlanmak suretiyle benzer bir açılımin sağlanması mümkündür. Böylece Anadolu sathında veya dışında dağınık bir hâlde bulunan Türk halk türkülerine, edebiyatına, çalgılarına, giysilerine, geleneksel yaşamda kullanılan araç-gereçlere dair bilgi, belge ve materyalleri içinde barındıran müstakil halk kültürü ihtisas arşivleri oluşturulabilecektir.

Burada vurgulamakta fayda gördüğümüz bir mesele de savaş, mübadele, göç gibi tarihî hadiselerle dayalı halk kültürü araştırmaları sonucu elde edilen bilgi, belge ve materyallerin halkın tarihî şuurunu kuvvetlendirmek, halkı ortak geçmiş etrafında kenetlemek ve bunlara dair hatıraların gelecek nesillere intikalini sağlamak üzere kullanılabilmesi yönündedir. Bu kapsamda icracı birim tarafından yapılan alan araştırmalarının ve bunlar

sonucu elde edilen arşiv dokümanlarının bu tema ile de değerlendirilmesi faydalı mütalaa edilmektedir. Bu konuda 1922'deki mübadele dolayısıyla Anadolu'dan Yunanistan'a göçen mübadillerin kültürel mirasını muhafaza etmek amacıyla teşkil edilen Küçük Asya Araştırmaları Merkezinin arşiv çalışmaları dikkat çekicidir ("Centre for Asia Minor Studies", <http://www.helleniccomserve.com/centreasiaminorone.html>). Bu tür arşivler bünyelerinde barındırdıkları tarihî bilgi, belge ve materyaller nedeniyle uluslararası ilişkilerde siyasi propagandaya yönelik faaliyetlerde de kullanılabilirler. Bu yüzden söz konusu arşivlerin stratejik bir özelliğe sahip olduğunu ifade edebiliriz.

Merkezin kapasitesini artırmak ve hizmetlerini daha etkin ve hızlı hâle getirmek üzere Kültür ve Turizm Bakanlığı bünyesinde hayata geçirilmesi planlanan proje çalışmaları kapsamında arşiv materyallerinin saklama, koruma, tanzim ve teşhir koşullarını modern arşivcilik anlayışına göre düzenleyecek ve bu konudaki yeni teknolojik altyapıyı kaldırabilecek özgün ve müstakil bir arşiv mekânının tesisi, buradaki bilgi, belge ve materyallerin ses ve görüntü kayıtlarına sanal ortamda erişim imkânının sağlanması, bunların belli başlı örneklerinin sanal ortamda müzelenmesi ve uygun teşhir odalarında sergilenmesi, arşiv dokümanlarını maddi hasarlardan korumak üzere bir patoloji ve restorasyon ünitesinin oluşturulması, mevcut kayıt ve aktarım stüdyosunun modern cihazlar ile teçhizi, halk bilimcilerin yanı sıra arşivci, tarihçi, müzikolog, kimyacı, patolog, restorasyon ve konservasyon uzmanlarının ve arşiv dokümanlarının dijital ortama akta-

rılmasında görev alacak teknik elemanların istihdamı ile insan kaynaklarının geliştirilmesi, arşivde kayıtlı bilgi, belge, materyal ve sanatçılardan kaynaklı yayın, sergileme, müzeleme ve konser faaliyetlerinin sayısının ve çeşidinin artırılması, müstakil bir web sitesi vasıtasıyla merkezin ve dolayısıyla Türk halk kültürünün tanıtımının yapılması gibi yapısal değişiklikler gerçekleştirilmesi öngörülmektedir. Böylece Türk halk kültürünün korunması, tanıtılması ve gelecek nesillere intikali konusunda Türkiye'de ve dünyada daha geniş çaplı bir farkındalık yaratılması mümkün olacaktır.

Bütün bu bilgilerin ışığında Halk Kültürü Bilgi ve Merkezinin Türk halk kültürünün bütün çeşitliliği, zenginliği ve özgünlüğüyle korunması, yerli ve yabancı kamuoyuna tanıtılması konularında stratejik bir öneme sahip olduğunu söylemek mümkündür.

NOTLAR

- 1 Bu sanatçılardan çini ustası Sıtkı Olçar 15 Kasım 2010, Abdallık geleneği temsilcilerinden halk ozanı Neşet Ertaş ise 25 Eylül 2012 tarihinde hayata gözlerini yummuşlardır.
- 2 Bu bilgi için Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezi'ndeki bilgi, belge ve materyallerin sayılarının ve kayıt tarihlerinin yer aldığı 25/02/2013 tarihli çizelgeden yararlanılmıştır.

KAYNAKLAR

- "Archive of Folk Culture". 7 Mart 2013. <<http://www.loc.gov/folklife/archive.html>>
- AEGM: Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü. "Ustalar, Sanatçılar, Ozanlar". 15 Mart 2013. <<http://aregem.kulturturizm.gov.tr>>
- Artun, Erman. "Küreselleşmenin Geleneksel Halk Kültürüne Etkisi". *VI. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi, Küreselleşme ve Geleneksel Kültür Seksiyon Bildirileri*. Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, 2002.
- "Centre for Asia Minor Studies". 3 Mart 2013. <<http://www.helleniccomserve.com/centreasiaminorone.html>>

- Çelebi, Cesim. "Hagem Halk Kültürü Arşivi ve Yeniden Yapılanma". *VI. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi, Genel Konular Sektör Bildirileri*. Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, 2002.
- Ekici, Metin. "Amerika Birleşik Devletleri'nde Halkbilimi (Folklor) Müzeciliği". Ankara: Gazi Üniversitesi Türk Halkbilimi Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2003.
- Evcin, Erol. *Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi Çerçevesinde Kültür ve Turizm Bakanlığı Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezi'nin Yeniden Yapılandırılması*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Uzmanlık Tezi, 2009.
- Gürçınar, Selcan. "Güneydoğu Avrupa Ülkeleri Somut Olmayan Kültürel Miras Uzmanlar Toplantısı (22-28 Mayıs 2008 Safranbolu/TÜRKİYE)". *Millî Folklor* 78, (Yaz 2008): 130-131.
- Güzel, Abdurrahman. "Avusturya Müzeleri'nde Görülen Türk Kültürüne Ait Belli Başlı Motiflerden Örnekler". *Türkiye'de Halkbilimi Müzeciliği ve Sorunları Sempozyum Bildirileri*, Ankara: Gazi Üniversitesi Türk Halkbilimi Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2003.
- HKBKK: *Halk Kültürü Belgeği Kümeleme Kılavuzu*. Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü Yayınları, 2001.
- Karabulut, Murat. "Halk Çalgıları Müzesinin Kurulmasının Gerekliliği". *Türkiye'de Halkbilimi Müzeciliği ve Sorunları Sempozyum Bildirileri*, Ankara: Gazi Üniversitesi Türk Halkbilimi Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2003.
- KTB AEGM FR 2007: *Kültür ve Turizm Bakanlığı Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü 2007 Yılı Faaliyet Raporu*; Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 2007.
- KTB AEGM FR 2011: *Kültür ve Turizm Bakanlığı Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü 2011 Yılı Faaliyet Raporu*; Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 2011.
- KTB AEGM FR 2012: *Kültür ve Turizm Bakanlığı Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü 2012 Yılı Faaliyet Raporu*; Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 2012.
- KTB FR 2009: *Kültür ve Turizm Bakanlığı 2009 Yılı Faaliyet Raporu*; Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 2010.
- Kutlu, Muhtar. Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunmasına Yönelik İlk Adım: Halk Kültürü Dersi. *Millî Folklor* 82, (2009): 13-18.
- Oğuz, M. Öcal. *Somut Olmayan Kültürel Miras Nedir?*. Ankara: Geleneksel Yayınları, 2009.
- . "UNESCO ve Gelenegün Ustaları". *Millî Folklor* 77 (Bahar 2008): 5-10.
- . "UNESCO ve İnsanlığın Sözlü ve Somut Olmayan Başyapıtları". *Millî Folklor* 78 (Yaz 2008): 5-11.
- . "UNESCO, Kültür ve Türkiye". *Millî Folklor* 73 (Bahar 2007): 5-11.
- Özdemir, Nebi. "Kültür Ekonomisi ve Endüstrileri ile Kültürel Miras Yönetimi İlişkisi". *Millî Folklor* 84 (Kış 2009): 73-86.
- Öztürk, Ali Osman. "Alman Halk Kültürü Arşivi", *Türk Halkbilimi Müzeciliği ve Sorunları Sempozyum Bildirileri*. Ankara: Gazi Üniversitesi Türk Halkbilimi Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2003.
- RG: *Resmî Gazete*: "4848 Sayılı Kültür ve Turizm Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ve İlgili Mevzuat". 29/04/2003, S.25093.
- . "Somut Olmayan Kültürel Miras Taşıyıcılarını Tespit ve Kayıt İşlemleri Hakkında Yönerge". 14/05/2009. S.94626.
- . "Kültür ve Turizm Bakanlığı Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü Halk Kültürü Bilgi ve Belge Merkezi Hizmetleri Yönetmeliği". 10/04/2009. S.27196.
- . "Kültür ve Turizm Bakanlığı Türk Halk Müziği Repertuar İnceleme ve Danışma Kurulu Yönetmeliği". 10/10/1988. S.19955.
- . "Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun". 21/01/2006. Kanun No:5448.
- . "Taşınır Mal Yönetmeliği". 18/01/2007..S.26407.
- SOKÜMKTB: *Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Temel Belgeler*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 2003.
- "The Folklore Archive of the Russian State University for the Humanities in Moscow". 5 Mart 2013. <<http://sms.zrc-sazu.si/En/SMS7/Moroz7.html>>
- "The National Archives". 5 Mart 2013. <<http://www.nationalarchives.gov.uk>>
- Türkoğlu, Sabahattin. "Somut Olmayan Kültürel Mirasın Müzelenmesinde Genel Prensipler ve Bazı Uygulamalar". *Somut Olmayan Kültürel Mirasın Müzelenmesi Sempozyum Bildirileri*, Ankara: Gazi Üniversitesi Türk Halkbilimi Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 2004.

2013 YILI HAKEMLERİ*

Prof. Dr. Ali Duymaz	Doç. Dr. Aynur Koçak
Prof. Dr. Ali Yakıcı	Doç. Dr. Bekir Şişman
Prof. Dr. Alimcan İnayet	Doç. Dr. Cenk Güray
Prof. Dr. Aynur Koçak	Doç. Dr. Gülin Öğüt Eker
Prof. Dr. Erman Artun	Doç. Dr. Mustafa Kurt
Prof. Dr. Ertuğrul Bayraktarkatal	Doç. Dr. Nermin Yazıcı
Prof. Dr. Esmâ Şimşek	Doç. Dr. Nezir Temür
Prof. Dr. Feza Tansuğ	Doç. Dr. Pervin Ergun
Prof. Dr. Halit Çal	Doç. Dr. Ruhi Ersoy
Prof. Dr. Hande Birkalan Gedik	Doç. Dr. Salahaddin Bekki
Prof. Dr. İsmail Hakkı Aksoyak	Doç. Dr. Selami Fedakar
Prof. Dr. Kemal Yüce	Doç. Dr. Süheyla Sarıtış
Prof. Dr. Kubilay Aktulum	Doç. Dr. Yunus Koç
Prof. Dr. M. Öcal Oğuz	Yrd. Doç. Dr. Bülent Özkan
Prof. Dr. Mehmet Aça	Yrd. Doç. Dr. Dilek Türkyılmaz
Prof. Dr. Metin Ekiçi	Yrd. Doç. Dr. Ebru Şenocak
Prof. Dr. Muhtar Kutlu	Yrd. Doç. Dr. Erol Barın
Prof. Dr. Murat Özbay	Yrd. Doç. Dr. Evrim Ölçer Özünel
Prof. Dr. Mustafa Ünal	Yrd. Doç. Dr. Günil Özlem Ayaydın Cebe
Prof. Dr. Nazım Hikmet Polat	Yrd. Doç. Dr. Hamiye Duran
Prof. Dr. Nebi Özdemir	Yrd. Doç. Dr. Özlem Karakul
Prof. Dr. Nesrin Kalyoncu	Yrd. Doç. Dr. Pınar Fedakar
Prof. Dr. Ramazan Işık	Dr. Selcan Gürçayır Teke
Prof. Dr. Sadettin Gömeç	Dr. Tuba Saltık Özkan
Prof. Dr. Saim Sakaoglu	Dr. Yeliz Özay
Prof. Dr. Semih Tezcan	Dr. Zehra Sema Demir
Prof. Dr. Şükrü Haluk Akalın	Ezgi Metin Basat
Doç. Dr. Ahsen Turan	İsa Kocakaplan
Doç. Dr. Armağan Elçi	

* Bu liste yalnızca 2013 yılında yayımlanan makalelere değerli katkılarıyla olumlu görüş bildiren hakemleri içermektedir. (Henüz hakemlik süreci devam eden yazılar için 2013 yılında görüşlerini bildirmiş olan hakemlerin isimleri bu listede yer almamaktadır) Bu dönemde kendilerine gönderilen yazılara olumsuz görüş bildiren hakemlerimiz bu listede yer almamaktadır. Yayımlanamaz şeklindeki görüşleriyle nitelikli yazıların dergimizde yer almasını ve okurla buluşmasını sağlayan bütün hakemlerimize şükranlarımızı sunarız.

MİLLÎ FOLKLOR

Uluslararası Kültür Araştırmaları Dergisi
Yayın İlkeleri

Genel İlkeler: 1989 yılında yayın hayatına başlayan Millî Folklor, Bahar, Yaz, Güz ve Kış sayıları olarak yılda dört defa Mart, Haziran, Eylül ve Aralık aylarında yayımlanır. İki yılda bir cilt oluşturulur ve ikinci yılın son kış sayısına dizin konulur. Üye ve ilgililere yayım tarihini izleyen 20 gün içinde gönderilir. Bir yıl önceye ait “öz”lü makalelerin tamamı, bir yılı doldurmayanların ise Türkçe ve ikinci dildeki özetlerin yer aldığı birinci sayfaları <<http://www.millifolklor.com>> adresinden ücretsiz okunabilir. “Öz”lü olmayan yazılarda erişim sınırı bulunmamaktadır.

Amaç: a) Türkiye ve Türk dünyasındaki Halkbilimi ve Somut Olmayan Kültürel Miras (SOKÜM) çalışmalarını Kültür Araştırmaları yöntemleriyle yayımlamak, bu alandaki çalışmalarını yerelden ulusal, bölgesel ve uluslararası düzeye taşımak, b) Dünyadaki halkbilimi ve SOKÜM çalışmalarını izlemek c) Halkbilimi, etnoloji ve antropoloji çalışmalarının ve SOKÜM’ün Korunması Sözleşmesi’nin hedeflerinin kuramsal ve yöntemsel gelişimine katkı sağlayacak her türlü çalışmayı –Türkçe (Latin harfli olmak kaydıyla diğer Türk lehçeleri) veya Latin harfli uluslararası dillerden birinde (Fransızca, İngilizce veya İspanyolca) yayımlamak.

Konu: Türkiye ve Türk dünyasındaki araştırmaya, incelemeye veya derlemeye dayanan halkbilimi, etnoloji ve antropoloji ve SOKÜM konuları ve bunlarla ilgili her türlü kuram ve yöntem sorunlarına Kültür Araştırmaları kapsamında yer veren yazılar ve halkbilimi alan, yöntem ve kuramlarıyla bütünlüklü bir şekilde ilişkilendirilen Disiplinler Arası çalışmalar. (Halkbiliminin de incelediği herhangi bir konuyu başka bir disiplinin amaç, yöntem ve kuramlarına göre ele alan ve disiplinler arası özellik taşımayan yazılar konu kapsamımız dışındadır.)

İçerik: a) Alanında bir boşluğu dolduracak, araştırmaya dayalı özgün makaleler b) Alanın gelişimine katkı sağlayacak tanıtım ve eleştiri yazıları c) Türk kültürü, halkbilimi, etnoloji, antropoloji ve SOKÜM çalışmalarına kuramsal ve yöntemsel açıdan katkı sağlayacak çeviri yazıları ç) Alandan veya yazılı kaynaklardan yapılan derlemeler.

Daha Önce Yayımlanmamış Olma: Millî Folklor’da yayımlanacak yazılarda daha önce

hiçbir yerde yayımlanmamış olma şartı aranır. Bilimsel bir toplantıda sunulmuş bildiriler yayımlanmış olarak kabul edildiğinden Millî Folklor’da yayımlanamaz. Bir yazarın aynı yıl içinde en fazla iki “öz”lü yazısı yayımlanabilir. Aynı yazarın birinci yazısı yayımlanmadan ikinci yazısının inceleme süreci başlatılmaz.

Gelen Yazıların Değerlendirilmesi: Yayımlanmak üzere gönderilen yazılar öncelikle Editörlük Birimi tarafından amaç, konu, içerik ve yazım kuralları açısından incelenir. Bu yönleriyle uygun bulunanların yazar adları gizlenir ve Yayın Kurulu üyelerinin görüşü doğrultusunda, bilimsel bakımdan değerlendirilmek üzere, alanında eser ve çalışmalarıyla kabul görmüş iki hakeme gönderilir. Hakemlere gönderme aşamasında yazarlardan “Hakemlik Ücreti” alınır ve hakemlere inceleme sonunda “İnceleme Ücreti” ödenir. Hiçbir şekilde hakemlere yazar adı gönderilmez, yazarlara hakem adı açıklanmaz. Hakem raporları iki yıl süreyle saklanır. Hakem raporlarından biri olumlu, diğeri olumsuz olduğu takdirde, yazı üçüncü bir hakeme gönderilebilir ve/veya Yayın Kurulu nihai kararını raporlar üzerinden verebilir. Yazarlar, hakemlerin ve Yayın Kurulu’nun eleştiri, öneri ve düzeltme taleplerini dikkate alırlar. Katılmadıkları noktaları gerekçeleriyle birlikte ayrı bir rapor hâlinde Yayın Kurulu’na sunabilirler. Yayım kararı verilen yazılar sıraya konulur ancak editörlük, dosya hazırlama, güncellik, gereklilik gibi dergiciliğe bağlı birçok nedenle kimi değişiklikler yapılabilir. Hakemlik süreçlerini tamamlamış ve yayımına karar verilmiş olsa bile hiçbir yazı için “yayımlanacaktır” içerikli yazı verilmez. Dergide yayımlanmasına karar verilen yazıların son biçimi yazara gönderilir ve onayı alındıktan sonra yayımlanır.

Genel Kurallar: Makalelerde uyulması gereken genel kurallar şunlardır:

A) Başlık: 12 kelimeyi geçmemeli, bold ve büyük harflerle yazılmalı ve ikinci dildeki karşılığı küçük harflerle başlığın altında yer almalıdır. (Makale Türkçe veya Latin harfli Türk lehçelerinden birinde ise ikinci dil Fransızca, İngilizce veya İspanyolca, makale Türkçe ve Latin harfli Türk lehçelerinin dışındaki bu üç dilden birinde ise ikinci dil Türkçe olacaktır.)

B) Yazar Adı: Başlığın altına yazılmalı, görev unvanı, kurum adresi ve e-posta bilgileri bir yıldızla soyadına ilintilendirilerek, ilk sayfanın altında verilmelidir.

C) Öz ve Anahtar Kelimeler: Öz ve Anahtar Kelimeler: Öz, ortalama 200 (İki Yüz) kelime ve yazının özünü verecek tarzda hazırlanmalıdır. Öz içinde kaynak, şekil, çizelge, nota vb. bulunmamalıdır. Özün hemen altında beş anahtar kelime verilmelidir. Anahtar Kelimelerin makalenin içeriğini doğru bir biçimde sunmasına dikkat edilmelidir. Öz ve Anahtar Kelimeler Türkçe ve ikinci dilde hazırlanmalıdır.

Ç) Makale Metni: Yazılar bilgisayarda 2 satır aralıkla ve 12 punto yazılmalı, Türkçe ve İngilizce özlere dâhil ortalama 5000 (Beş Bin) kelimeyi geçmemeli ve özgün olmalıdır. Özlü makalelerde yazarın görüşlerini içeren kısımlar %70'ten az ve alıntı oranı % 30'dan fazla olmamalıdır. Yazılar, MS Word programında ve Times New Roman veya Arial yazı karakteri ile yazılmalıdır. Makale, giriş bölümüyle başlamalı, burada yazının hipotezi ortaya atılmalı, gelişme bölümü (ara ve alt başlıklarla desteklenebilir) veri, gözlem, görüş, yorum ve tartışmalardan oluşmalı, Sonuç bölümünde varılan sonuçlar, önerilerle desteklenerek açıklanmalıdır.

D)Kaynak Gösterme: Kaynak göstermede kesinlikle dipnot kullanılmamalıdır. Metin içinde (Elçin 1988:8) yazarın aynı yıl yayımlanan birden fazla eseri kaynak gösterilmişse (Elçin, 1988a, Elçin 1988b...) birden fazla kaynağa atıfta bulunuluyorsa (Köprülü 1940, Kaplan 1974, Elçin 1988), çok yazarlı yayınlarda ilk yazar adı (Kaplan vd. 1975), görülmeyen bir yayın kaynak gösteriliyorsa (Raglan 1973, Ekici 1988'den) sözlü kaynak kullanılıyorsa kaynak kişi bilgileri Adı, Soyadı, Görüşme Tarihi ve Yeri bilgilerini içermelidir.

E) Kaynakça: Makale metninin sonunda, yazarların soyadına göre alfabetik olarak yazılmalıdır. Bir yazarın birden fazla yayını olması hâlinde, yayımlanış tarihine göre, bir yazara ait aynı yılda basılmış yayınlar var ise (1980a, 1980b) şeklinde gösterilmelidir.

Kitap: Gazete, dergi, ansiklopedi, antoloji, roman, oyun ve film gibi yapıtlar ile öykü ve şiir kitapları "uzun yapıt" sayılır ve künyede eğik yazı ile gösterilir. Basılmış tezler de bu kategoriye girer.

Bir yazar: Tek yazara ait yapıtların künyesi şu şekilde gösterilir. Kullanılan kaynaktan yapıtın yayımlandığı şehir belirtilmiyorsa, künyede bu bilginin bulunması gereken yerde Yyy (yayın yeri yok), yayımlandığı yer belirtilmemişse yy (yayımcı yok), yayımlandığı tarihe ilişkin bilgi yer almıyorsa ty (tarih yok) kısaltmaları kullanılır.

Oğuz, M. Öcal. Somut Olmayan Kültürel Miras Nedir?. Ankara: Geleneksel Yayınları, 2009.

Koz, M. Sabri, haz. Nasreddin Hoca Kitabı. İstanbul: Kitabevi Yayınları, 1999.

Reichl, Karl. Türk Boylarının Destanları: Gelenekler, Şekiller, Şiir Yapısı. Çev. Metin Ekici. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 2002.

Hobsbawm, Eric ve Terence Ranger, der. Gelenegin İcadı. (çev. Mehmet Murat Şahin) İstanbul: Agora Kitaplığı, 2006.

İki (ya da üç) yazar: İki (ya da üç) yazara ait yapıtların künyesi şu şekilde gösterilir:

Altun, Şafak ve Cenk Sarıoğlu. Türk Popüler Tarihinde İlkler. İstanbul: Alfa Yayınları, 2006.

Üçten fazla yazar: Üçten fazla yazara ait bir kitabın künyesinde ya bütün yazar adları kitaptaki sırasıyla verilir ya da ilk yazar adından sonra ve diğer. ifadesi kullanılır.

Oğuz, M. Öcal ve diğer. Halkbiliminde Kuramlar ve Yaklaşımlar 1. Ankara: Geleneksel Yayınları, 2006.

Makale vd.: Tek tek şiir, öykü, makale, kitap bölümü, mektup, konferans, konuşma, söyleşi ve kişisel görüşme "kısa yapıt" sayılır ve başlıkları çift tırnak içinde yazılır. Ansiklopedi maddelerine yapılan göndermelerde madde adı ansiklopedide yer aldığı gibi yazılır (ör. "Özlü, Tezer"). Söyleşilerin ve yayımlanmamış tezlerin künye bilgileri aşağıdaki örneklerdeki gibi verilir.

Düzgün, Dilaver. "Âşıklık Geleneginin Değişim ve Dönüşüm Sürecinde Barış Manço Olgusu". Millî Folklor 84 (Kış 2009): 42-51.

Özkan, Tuba. "Bey Böyrek Anlatılarının Kahramanın Yolculuğu Açısından İncelenmesi". Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi, 2006.

Güzel, Abdurrahman. "Prof. Dr. Abdurrahman Güzel İle Söyleşi". Söyleşiyi yapan: Tuba Saltık Özkan. Millî Folklor 68 (Kış 2005): 13-17.

Aynı Yazara Ait Birden Fazla Yapıt: “Seçilmiş Bibliyografya”da aynı yazarın birden fazla yapıtına yer verildiğinde yapıt adları tarih sırasına göre değil alfabetik sıraya göre listelenir. Böyle durumlarda yazar adı ve soyadı tekrar edilmez; bunun yerine (— . şeklinde) yan yana iki uzun çizgi ve bir nokta koyulur; ardından yapıt adı ve diğer bilgiler verilir. Aşağıdaki örnek izlenmelidir.

Günay, Umay. Türklerin Tarihi. Ankara: Akçağ Yayınları, 2006.

— . Türk Kültürüne Eleştiri. Ankara: Akçağ Yayınları, 2009.

Elektronik Ortamdaki Metinler: Elektronik ortamdaki metinlerin kaynak olarak gösterilmesinde, güvenilirlik açısından, yazarı, başlığı ve yayım tarihi belirtilmiş olanlar tercih edilmelidir. Künye bilgileri şu sırayı izler: yazar adı; metnin başlığı; varsa kaynağın tarihi; erişim tarihi; sitenin adresi. Aşağıdaki örnek izlenmelidir.

Temelkuran, Ece. “Geleneksiz Kadınlar” (06 Ekim 2006) 16 Şubat 2010.

<<http://www.milliyet.com.tr>>

Ses ve Görüntü Kayıtları: Ses ve görüntü kayıtlarına yapılan göndermelerin künye bilgileri yazılırken, katkısı öne çıkarılacak kişinin (yönetmen, senarist, oyuncu, yazar, besteci, şarkıcı, vb.) soyadı ve adından sonra yapıtın başlığı, katkısı bulunan diğer kişi ya da kurumlar, formatı (plak, videokaset, VCD, DVD, vb.) ve yayın ya da dağıtım bilgileri verilir.

Akay, Ezel, yön. Karagöz Hacivat Neden Öldürüldü?. Sen. Ezel Akay, Levent, Kazak. Oyun. Beyazıt Öztürk, Haluk Bilginer, ve diğer. DVD. Özen Film, 2006.

Yabancı Dillerdeki Yayınlar: Türkçe dışındaki kaynakların künyelerinde, editörü, çevirmeni, cilt ve baskı sayısını gösteren ifadeler Türkçeleştirilir. Şehir adlarının Türkçe kullanımlarına yer vermeye özen gösterilir (ör. Londra).

F) Dipnot: Kaynak gösterme dışında kalan ve makalenin ana konusu ile dolaylı bağlantısı olan açıklamalar, birden başlayarak dipnot kullanmak suretiyle yapılabilir. Dipnotlar, makaleden sonra ve kaynakçadan önce topluca yer almalıdır ve 10 punto yazılmalıdır.

G)Yazıların Gönderilmesi: Yukarıda belirtilen ilkelere uygun olarak hazırlanan yazılar, gelenekselyy@yahoo.com adresine gönderilir. Eğer editörlük ve hakemler tarafından düzeltme istenmiş ise, yazar düzeltmelerin yapıldığı yeni biçimi aynı adrese en geç bir ay içinde gönderir. Aksi durumda yayından vazgeçtiği değerlendirilerek yayım süreci sonlandırılır.

H) Editörlük Düzeltmeleri: Yayım aşamasında esasa yönelik olmayan küçük düzeltmeler Editörlük birimi tarafından yapılabilir. Bu düzeltmelerde TDK Yazım Kılavuz ve Sözlükleri esas alınır.

I) Telif Hakkı: Yayınlanan yazıların telif hakkı Millî Folklor Dergisi'ne devredilmiş sayılır. Yazıların düşünsel ve bilimsel, çevirilerin ise hukukî sorumluluğu yazarlarına/çevirmenlerine aittir. İki ve daha fazla yazarlı yazılarda yazının telif sorumluluğu birinci yazara aittir. Dergide yayımlanan yazı ve fotoğraflar kaynak gösterilerek alınabilir.

MİLLÎ FOLKLOR

An international and Quarterly Journal of Cultural Studies

The publication principles information

for the contributors

General Principles: As an International Folklore Journal, *Millî Folklor*, has been issued as a quarterly journal published as Spring, Summer, Fall and Winter issues. The issues of every two years form a volume. In the end of every two years an index of published articles is prepared, and added to the Winter issue. The journal has been mailed to its members and interested people within following twenty days of its publication. The

articles which were published before one year can be read online for free on <<http://www.millifolklor.com>> website, other articles' only abstracts are published on the website.

Objectives: a) Publishing the folklore and intangible cultural heritage (ICH) research and scholarly studies in Turkey and other Turkic countries within the “cultural studies” methods, and also elevate these studies from local level to national level and from

national level to regional and international level, b) Closely follow up the scholarly works on folklore and intangible cultural heritage, c) Publishing any kinds of scholarly articles on folklore and ICH which contribute theoretical and methodic perspectives for folklore and the Convention for the Safeguarding of Intangible Cultural Heritage -in Turkish (or other Turkic dialects as long as they are written in Latin script), or in a language that is commonly used as the language of international journals (French, English and Spanish).

Subjects: The articles may deal with any subject matter ranging from field collecting, evaluating and studying materials from the folklore of Turkey and Turkic World, to such issues concerning specifically folklore and ICH theories and methods within the cultural studies context.

Content: a) Original research articles that are based upon a research and filling a gap in their field of study, b) Reviews that introduce and criticize new works, and contribute to the development of field of study, c) Literary translations of the articles on folklore which shed new light on and help the theoretical and methodic development of Turkish culture, folklore and ICH studies, d) Articles that contain material collected directly from oral sources and manuscripts are accepted for publication.

It should be noted that an article submitted for publication in *Milli Folklor* should not have previously been published, the papers presented in scholarly meetings are not accepted for publication either. Only two articles of a writer can be published in the journal in one year.

Evaluation of the Articles Sent for Publication: The articles sent for publication in *Milli Folklor* are first examined by the Editorial Board of the journal in accordance with the articles aim, subject, content and writing styles. The articles found publishable by the Editorial Board are sent for evaluation of two judges who are nationally or internationally recognized by their works and studies in the field of folklore. The Board does not send the names of the authors to the judges, and the judges' reports are kept for two years. If one of the two judges approves and another disapproves the article's publication, the article is sent to a third judge.

The authors should pay attention to the suggestions and correction advice of the judges and Editorial Board. If an author does not share the views of the judges or the Editorial Board, he/she may present a report on the points where he/she does not agree. The articles completing these processes are put in to the publication order. The final copy of the article is sent to the author for approval, within a given time-frame.

General writing Rules: The major rules to be followed in the articles submitted for publication in *Milli Folklor* are listed below:

A)Title: The title of an article should not be more than 12 words, it should be bold, capitalized. If the language of the article is French, English or Spanish the second language of the article should be Turkish. The title's Turkish translation should also be written under the original one, and it should also be bold, but not capitalized.

B) The Name of Author: The author's name should be bold and placed under the title. The professional title should be marked with a star and explained at the bottom of the first page.

C)Abstract: Every article must be submitted with an abstract. The abstract should provide information on the professional aims of the article, and should be between 200 words. The abstract should not include any kinds of bibliographies, figures, notes etc. The author(s) must present five to ten key-words. Key words must exclude words used in the title and choose carefully to reflect the precise content of the paper. The abstract and key words must be both in original language of the article and standard Turkish.

D)The Text of Article: The articles must be typed as 12 punt with 2 spaces. An article should not contain more than 5000 words. It should be written by MS word program, and the chosen characters should be Times New Roman or Arial. An article should begin with an introduction which should include the main thesis of the article, the development part should include observations, interpretations, citations, and discussions, (and may be divided into and supported by subtitles). In the conclusion part, the results should be explained and supported by suggestions.

E) Citations and Bibliography: The MLA (Modern Language Association) citation style is preferred but other scientific citation styles are also accepted.

G)Footnotes: The explanations need to be mentioned other than showing a cited source should be marked by footnotes following from the number one. The footnotes should be placed following the main text of an article and before the bibliography, and they should be written in 10 punt.

H) Submission: An article conforming the above mentioned criteria should be sent

to the gelenekselyy@yahoo.com e-mail address. Following the evaluation of the judges, if some corrections asked from the author, the author needs to send a new copy to same addresses within a month. During the process of publication, minor changes that have nothing to do with the main structure of the article may be made by the Editorial Board.

I) Authors' right: The juridical rights and responsibilities of the published articles and translations belong to the authors/translators.

MİLLÎ FOLKLOR

Revue internationale et trimestrielle d'études culturelles Les principes de publication

Les principes générales : *Millî Folklor* est une revue des arts et traditions populaire et du patrimoine culturel immatériel (PCI) centrée sur la Turquie et les pays qui parlent la langue turque, créée en 1989. Ouverte à la recherche internationale et aux autres disciplines de sciences sociales et humaines, *Millî Folklor* publie les articles des auteurs turcs et étrangers, folkloristes, ethnologues, anthropologues et les chercheurs travaillant sur le PCI. *Millî Folklor*, paraît aux mois de mars (numéro de printemps), juin (numéro d'été), septembre (numéro d'automne) et décembre (numéro d'hiver). Tous les deux ans forment un volume. À la fin de tous les deux ans un index des articles édités est préparé, et ajouté au numéro d'hiver. La revue est expédiée à ses membres et personnes intéressées dans vingt jours de sa publication. Les articles, qui ont été édités, peuvent être lus en ligne du site Web de *Millî Folklor*, <<http://www.millifolklor.com>>

Note à l'attention des auteurs: Les articles peuvent traiter n'importe quels thèmes concernant les arts et traditions populaires et du PCI de la Turquie et des communautés turcophones. La revue peut publier n'importe quels genres d'articles scientifiques sur les arts et traditions populaires et le PCI qui contribuent des perspectives théoriques et méthodiques, en turc (ou d'autres dialectes

tant qu'ils sont écrits en manuscrit latin), ou dans une langue internationale en manuscrits latin (anglais, espagnol et français).

Tout article doit être proposé à la rédaction de *Millî Folklor* sous la forme d'un manuscrit de 5 000 mots dont la version, saisie sur Word, doit être adressée en document attaché (.doc) par le courrier électronique à <gelenekselyy@yahoo.com>. L'auteur veillera à préciser son rattachement institutionnel et ses adresses électronique et postale. Le texte doit être saisi en corps 12 et double interligne (de préférence en Times New Roman ou Arial) sans autre enrichissement typographique que l'emploi de l'italique. Il doit comporter un seul niveau d'intertitres courts, des notes en numérotation continue, l'ensemble des références bibliographiques en fin d'article, ainsi qu'un titre en deuxième langue et un résumé (en deux langues) de 200 mots maximum accompagné de cinq mots clés (en deux langues). Le renvoi aux ouvrages de références dans le texte courant et les notes se fait par la simple mention du nom d'auteur, de la date de parution et, le cas échéant, du numéro des pages citées. Les articles refusés ne sont ni conservés ni retournés.

Les droits et les responsabilités juridiques des articles et des traductions édités appartiennent aux auteurs/aux traducteurs.